

ՀԱՅԵՆԻ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱՋԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ և ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՑՆՕՐԵՆ
 ՅՈՎԻՆՆԵՍ ԴԱՆԵՆՆԵՐ
 ԵՄԲՐԱՆԻՍՏՐՈՆ
 ԳՅՈՒՄ, ԶԱՎԱԹԻՍ, ԷՍԿԻ ԳՈՆԵՐ ՕՍՏԱՆԻ
 Կարգաւորութեան ուղղութեամբ նամակ կամ այլ գրութիւն
 կամ չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
 GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.

10 ՓԱՐԱՅ

10 ՓԱՐԱՅ

ԱՎԱՃԱՆԱԳՐԻ ԳՐԱԿԱՆ և ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պարտաւորութիւն	300	Բիւ	75	գրք	Մէթր
Պարտաւորութիւն	150	Բիւ	40	գրք	Մէթր
Պարտաւորութիւն	300	Բիւ	100	գրք	Մէթր
Պարտաւորութիւն	150	Բիւ	50	գրք	Մէթր
Պարտաւորութիւն	75	Բիւ	25	գրք	Մէթր
Պարտաւորութիւն	300	Բիւ	25	գրք	Մէթր
Պարտաւորութիւն	300	Բիւ	10	գրք	Մէթր

Պարտաւորութեան ծախքը իմացորոշեալն էր
 Գրքի փոխարէն փոստայի փոխ կ'ընդունուի 15 օր
 փոստայի փոխը 100 օրուցի տեղի:

قلمده اسكي بانق عاينده
 حبره نيك قلمده اسكي ادارسه

ՓՈՒՐՐԻԿ ՏԻՏՈՍՆԵՐ

Ինչ պիտի ընենք վերջապէս մեր ատ աղոյ համար, անոնց որոնք ման վաւարովը կը տալորին: Մեր կազմակերպութեամբ միայն թէ երբ նպատակի մը գործադրութեամբ համար տարբեր կարծիքներ տուողներ կը դռնուին, վճռողի մըն ալ պէտք կայ: Մենք համոզուած ենք թէ հանրութիւնը որ դրամը տուած է կատարելագոյն համակարգի է մեզի թէ ստակը մարդու վրայ ծախսելու է եւ ոչ թէ քարի ու փայտի: Անհնարին է որ սակաւաթիւ խումբ մը իսկ գտնուի որ իրաւունք տայ ինամակալ-դրամագաններուն:

Գարոց մտիելու, մանաւանդ կեդրոնականը երթալու համար մեզի այս տարի քանի մը պատանիներ դիմեցին, ձգենք գաւառներէն գըրաւոր աղաչանքները. դեռ վերջացած չաբաթը երկու դիմում նորէն եղաւ: Բայց ի՞նչ կրնանք ընել: Բո՛ւնք թէ փոքրիկ ծառայութիւն մը ընենք, այսքան: Եւստ շատ կը յանձնարարենք երթալ այս ինչ տեղը որ կը գտնուի ինամակալները:

— Բայց մեզի վճռողին՝ «կորսուեցէ՛ք» ըսելով, կուգան կը պատասխանեն յաջորդ օրը.

Այդ մեր «բարեբարները» գաւառացիներու ապրուստին համար հանգանակուած գումարին վրայ նըստելով հանգերձ, գէթ քիչ մը անուշեղու ըլլալու ամօթխածութիւնն ալ չեն ունենար. կարծես թէ իրենց դրոյանէն բան մը պիտի տային որ այնքան ժանտերես կ'երեւին, իրենք ու իրենց սպասաւորները:

Իստանք մեր հաշիւներուն. թէ՛ք քննիչ յանձնաժողով մը կազմուի — բայց խղճամիտ անձերէ եւ ոչ թէ սպասարկուեցէ՛ք — պիտի տեսնուի թէ հանրային պատրաստ դրամին տոկոսով կարելի է տարին քիչէն քիչը 40 աշակերտ կրթել կեդրոնականին մէջ, ոմանց ծախքը ամբողջապէս, ոմանց մասամբ հոգալով: Ու երբ անգամ մը դործը կանոնաւորուի կրնանք ամէն տարի կեդրոնականէն 10 գաւառացի աղքատ աշակերտ չորանաւարտ ունենալ: Աւերդգաբանութիւն է խօսիլ թէ ինչ մեծ բարիք մըն է «զգին» համար ամէն տարի ունենալ կրթութեամբ ուսում ստացած 10 աղքատիկ չորանաւարտ գաւառացի: Եւ կրնանք յուսալ, մանաւանդ հաւատալ որ ասոնք իրենց աշխատանքով պիտի վճարեն սոցիալի կողմէն իրենց եղած ծախքը. այս սկզբունքը սկըսած է տեղ մը պատրաստել պատանի ուղեղներու մէջ: Այդ յաւելումը, գումարը օր մը պիտի ծառայէ աւելի շատցնելու աղքատ ուսանողներու թիւը:

Ամէն անգամ որ խօսք կ'ըլլայ այդ պատրաստ ստակը գործածելու համար, պատասխանը անմիջապէս կը սրուի.

— Եթէ ստակ, մենք արհեստանոց պիտի չինք, այսպէս որոշած է վարուելիւնը:

— Բայց ինչու մինչեւ հիմա գէթ այդ արհեստանոցը չբացիք:

— Ձեր խելը չի հասնիր:

Իրաւունք ունին. այսքան անխղճութեամբ մեր խելը չի հասնիր: Անխղճութիւնն բառը շատ խոշոր է: Եթէ ընթերցողներն ալ տեսնեն այդ գաւառացի պատանիները ու ընդմէջ մէկ երկուքը ամէն ատեն դունէ գուռ պտղաբեր հարկին մէջ են քանի մը մէջիւս ճարելու համար, ահաբեկ զայրոյթ մը պիտի զգան տեսնելով թէ մեր ուսանողները որ պիտի խնայուին իրենց մը կը պարտաւորուին: Եւ անոնք որ դրամին կախ, աչքերն լեցուած կը հեռանան. խեղճ Տիտոսներ որոնք եւ ոչ իսկ իրենց փափաքին մէկ մասը իրականացած կը տեսնեն:

Այլ ժամանակը չէ՞ որ այս դրամական ինամակալութեան վերջ մը սրուի: Պարտականութիւնը որո՞նք վրայ կը ծանրանայ. ամենէն առաջ Պատրիարքարանին վրայ. ո՞չ ապա՝ քէն բարձրագոյն համարաբար մարմինը ինքն էր, ո՞չ ապա քէն ինք կարգէ ինամակալները. ինք պարտաւոր է հիմա հարցնել թէ ի՞նչ կ'ընէք: Պէտք է որ Պատրիարքարանը գէթ առայժմ ամսական գումար մը փրցնէ այդ տոկոսներէն եւ յատկացնէ մէկ քանի աղքատ ուսանողներու ապրուստին ու կրթական պէտքերուն, լաւագոյն յոյս մը վերապահելով ապագային:

Բայց Պատրիարքարանը պիտի ուզէ՞ կատարել իր այս պարտականութիւնը:

Ամէն օրէնք, կտնոն իր բացառութիւնը ունի, եւ բացառութիւններ յարգուելու իրաւունք ունին, ինչպէս եւ մեր այս պատկերացեալ տնտեսական մարմինն ու վիճակին յարգելի բացառութիւնները ունին, բայց առոնք հանրութիւնը չեն կազմեր:

Յ. ՇԱՂԻԿԵԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Յիկաո փակեց իր հանգանակութիւնը ի նպաստ կեդրոնական պատեռաստին տարածման: Հաւաքուած գումարն է 431,197 ֆրանք:

Այս գեղեցիկ արդիւնքը, որ ամէն ակնկալութեան վեր է, հրճուածով կը լեցնէ ամենուն սիրտը: Երանու հազար ֆրանք հաւաքելու համար ծախք եղած էր Յիկաո, եւ իր կէս միլիոն ֆրանքը զրկեցին իրեն, ու եթէ ա՛լ չիսկէր իր ցանկը, հանգանակութիւնը առաջ պիտի երթար, պիտի երթար: Յրանու սրտի ամէն ակնկալութեան զրկեցին իրենց մասն, եւ կրօնական եռանդի պէս բան մը եղաւ ասիկա որ բոլոր հաւատացեալները կը միացնէ նոյն խանգով: Յրանույի կառավարութիւնը, զաւաքային խորհուրդները, խորհրդարանն ալ քիչ քիչ մտան այն մեծ շարժման մէջ զոր հասարակութիւնը այժման ինքնաբերական կերպով ստեղծած էր Պ. Ռուի գիւտին շուրջը: Խորհրդարանին ելումը ցոյց յանձնաժողովը կ'առաջարկէ հասարակ զարգացումը աւելցնելու Բասթիլոնեան Հասարակութեան յատկացուած նպատակին վրայ. գաւառական բաղադրներու խորհուրդները, Բարիքի բաղադրային խորհուրդը տարեկան մէկ մէկ գումար պիտի կազմեն կեդրոնական խառնատանցին: Ենթին գործերու նախարարը, առողջապահական բարձրագոյն խորհուրդին խնդրա՞ք՝ կարեւոր գումար մըն ալ ինք կը յատկացնէ: Մէկ խօսքով, ամէն կողմէն, իշխանութիւնները հոգ կը տանին աւելի արժանաւոր դիրքի մը վերածելու գիտութեան եւ աշխատութեան այդ տունը որ այժման բարիք կը սիւսէ մարդկային ցաւերուն վրայ:

Ինչ այդ նպատակները յատկացուած, միմիայն Յիկաոյի հանգանակած գումարով, Տր. Ռու պիտի կրնայ յառաջիկայ տարեկանին սկսում մատակարարել ամբողջ Յրանույի:

Երկրին համար ասիկց աւելի գեղեցիկ կազմեցէ՛ք չէր կրնար ըլլալ, այնպէս չէ՞:

Թայվին գլխաւոր տէրը, Պ. Շոն Ուրլըր, անցեալ շաբթու մեռաւ իր 95 տարեկանի մէջ, 77 տարեկան:

Պ. Շոն Ուրլըր թո՛ւն էր այն Շոն Ուրլըրին որ 1788ին Նիմից Թայվինը ինք հոգեւորական լրագրին տնօրէնութիւնը ստանձնեց 1847ին: Ինչպէս ըստ ըրողին թո՛ւրքեր իր իմացարական աշխատանքին: Թէպէտ խորհրդարանին անգամ եղաւ եւ բնականաբար մեծ ազդեցութիւն ունէր հոն, սակայն իրաւամբ կը նկատէր թէ իր ճշմարիտ ասպարէզը եւ զորութիւնը ուրիշ տեղ էին: Ինք իր անձին համար մեծաշնորհ հոգեւոր թրջանակ եղաւ եւ ջանաց երբեք խօսիլ չէր տալ իր վրայ: Երկու անգամ, ուղեւոր պարտնէրի տիրուրը եւ 1878ին լորտի տիրուրը, բայց երկու անգամուս ալ զաւաքայի մերժման մը հանդիպեցաւ այդ առաջարկները:

Պ. Ուրլըր, իր անհատական կեանքին մէջ, կատարեալ օրինակ էր անգլիական մեծ կառուածատէրի, — այսինքն լրագրական կերպագործ, ժրջան դատարան, եկեղեցիի շնորհակալ անգամ,

ԿԱԶՄԱԼՈՒԾՈՒՄԸ

Սերունդ մը կար՛ որ երանք քառասուն տարի գուն գործով, խնայելով, թէք չիտրապատ զորութեամբ՝ բայց վերջապէս սխալաբար ու շարքալ համարութեամբ իրենց ժամանակին գործի մարդերը, վաճառականները եղան, իրենց համար բարեկեցիկ վիճակ մը չի նեցին:

Շնորհ ըստական չէր. պէտք էր չինուած՝ ձեռք բերուած՝ եթէ ո՛չ աւելցնել, գէթ պարտէլ կարծեցին թէ իր կարող էր ինչպէս պարտէլ:

Ատոնց գաւառները հասան, որոնք ո՛չ հին շաբթի, չեղջի մարդկը եւ ո՛չ նոր գիտութեան, մասնագիտական ասպարէզի, ուղղութեան հետեւողները եղան:

Մէկ կողմէն՝ այդ կարծեցեալ հարստութիւնը չիս ու նոր սերունդին ազդեց տգէտ մտածումութիւն մը, եւ իր քաղաքացիութիւնն ըստած նոր ընթացքի պտուղ՝ նորեք իրենց հայրերուն կծծի խնայութիւնը անարգեցին եւ զ՛ջ խոթեան աստիճանին մտեցող ծախքերու դուներ ալ բացին:

Սեր նորերը հասա՞ փխտակ հին գործի ձեռքերը յարգելու, փխտակ իրենց ձեռքեր ալ հանդիս միացնելու, փխտակ անց թորին լոցնելու, փխտակ իրենցմէ առաջ կազմակերպուած գործը ընդլայնելու. Եւ քեցիցին ամբողջ յատկանութեամբ իրենք, բաժնեցին մէջերին օտեւական հարստութիւնը եւ զգործութիւնն ու որոմ ալ ցանկով ան փորձ ու միայնակ օտեւական միեւնոյն հրապարակի վրայ:

Բայց հրապարակի վրայ մերենքէն անելի գործը, աստիճանաբար, դրամով կ'ուսնանք մեր ընկերութեան տնտեսական զարգացումը, քաղաքացիական զարգացումը, քաղաքացիական զարգացումը, քաղաքացիական զարգացումը:

Շարժումն մէջ դիպուածով մեր իմացարանները գտնուող մը կրնայ վրայ ըլլալ այդ ցաւալի տեսարանին: Ընդհանրապէս հոն կարելի է տեսնել մանաւանդ օգտուորի վերջերէն զրկեցումը մինչեւ այս ատեններս, գաւառացի մէկ երկու պատանի որոնք իրենց տեղը քիչ շատ բան սորված ըլլալով կ'ուզեն ուսումնական շարունակել: Երբ ասոնց երեսը կը նայինք իրենց աչքերէն կ'երեւի թէ խելացի աղքատներ են. երբ հետեւին քիչ մը կը խօսինք ու կը քննենք, կը տեսնենք թէ չենք խաբուած. ամէնուն սրտին մէջ ալ բան մը կայ, աշխատելու, սորվելու, մարդ ըլլալու, իրենց նմաններուն օգտակար հանգանակուելու հուրը կը վառի ներկայիս: Գործիկ «Տիտոս» ներկայիս խելացի որոնք եթէ քիչ մը քաղաքացիները օր մը լիովին իրեն հատուկներն իրենց վրայ պիտի կողմէ եղած հոգեւորութիւնը: Ինչ կը պահանջեն այս տղաքը: Ինչ ասոնց մէջ որոնք ստակ մը լինին, ասոնց համար ամիսը 2 1/2 օրու անհրաժեշտ է. կան որ մաս մը կրցած են ճարել, ոմանք ամսական 3-4 մէջիւս կամ ոսկի մը կրցած են ապահովել, բայց սրովհետեւ այդքան գումարով չեն կրնար պարիլ անկէ ալ օգտուելու անկարող կ'ըլլան: Ու այս ամենքը փճացումներ են մեզի համար, փճացումներ որոնց տեղը ա՛լ չի գար:

— Փճացում. ինչ երբ կ'ըսեն ատ մարդիկը, կը պատասխանեն մեզի ինամակալ-դրամագանները. հապառուած խանութիւն, հապա չինպէս չենք բնութիւն: Հը՛, մարդը կը մեռնի կ'երթայ. «որպէս խոտ վաղվաղակի անցնեն», բայց չենք «կայ եւ մնայ յաւիտեան»: Մենք ձեզի պէս վե-

դասական լաւ ուսում ստացած եւ ջերմ արուեստասէր Մանուկ Դաւիթ Բեկը...

(Խորագիր) ու պարին վրայ գրածները մանաւանդ շատ շահեկան են...

ամեն Գ. կայսեր խոստովանակարէն թափօրին երկու կողմէն կ'ընթանային...

աւելորդներ է քանի մը անգամ վճարել մեծ գումարներ: Ա՛լ նեղը մնալով դիմեր է...

մէջ ու նախարարութիւնն ալ գաղտնի մը կը կազմէ Գերմանիոյ տրամադրութեանց մասին:

Պ. Ուղղորդի պատմութիւնը կ'օգտւի իր պատմութիւնը պիտի ըլլար այս վերջին յիսուս տարիներուն մէջ:

Պարզը, այդպէս իր կազմութիւնը մարզանք մը եւ արքայութիւն մը ի գործ գտնուելով...

Ամենէն ետքը կուգային, ոտքով սենեկակապտները, բոխիները եւ արքայական ուրիշ պատշաճութիւնները:

Այս յատկապէս իրենց թուովները կը գտնուէին սպայակոյտի այն դիւանատաններուն մէջ:

Սակայն ուրիշ խնդիր կայ: Սակայն իրենց վստահօրէն պիտի կրնանք զուգարկել Պ. Քարրիլի ներկայացուցած զանազան օրինակները:

Արտաքին լուրեր

Ռ Ռ Ս Ս Ս

Ալիքանսէր Գ. կայսեր յուլիարի աւուրիւնը (Լիվախայից-Նայպա) Երբ Ալեքսանտր Գ. կայսեր մարմինը ծիրանի պատուհանով զգեստաւորուած դրին սնտուկը...

Բ ժ ի Կ Ե ր

Գերմանացի բորֆէստր Լէյտըն որ Ալեքսանտր Գ. թիւն էր մինչեւ վերջին վայրկեանը, եւ ներկայ էր անդամագլխութեան Պարլիմէնտին...

Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ի Ա

Նոր նախարարապետ իշխան Հոնէմընտ Գ. կայսեր գլխավորութեամբ իրենց պատերազմական պաշտօնատունը տարեկան 25,000 ոսկի միայն յատկացուցած է օտար երկրներու պատերազմական գաղտնիքները իմանալու համար...

Օ Ր Ո Ւ Ա Ն Ե Ռ Ն Ե Ր

Մոսկուա, 11 նոյեմբեր Զանգուցեալ Ալեքսանտր Գ. կայսեր դազաղո բերող կառավարման հոս հասնուած կէս օրէն 11 ժամ առաջ Դազաղո վերցնին Նիքոլա կայսրը եւ մեծ դուրս տանք: Մեծաշուք թափօրը կանգ առնուած է:

Ֆրանսացի գրող մը, Պ. Զիւկ Լը Ռու, այս օրերս գիշեր մը հրատարակեց, Նորից նորովի վրայ անուումը, որուն մէջ շատ յանկուզեց ու կարգաւոր տեղեկութիւններ կան Նորովի ըստ ըստ րուն մը վրայ: Նորովի կան շնորհիւն

Ասոց ետեւէն բարձրատիման պաշտօնատարներ բարձրուած վրայ կը կրէին հանգուցեալին պատուանշանները: Յետոյ երեք կարգ դպրոցներ, վեց հոգի ալ կը կրէին եկեղեցիի ճ լապտեր, ետեւէն սուս կը կրէին դասը ձեռքերն ի վառած մամեր բռնած, ու ասոց ետեւէն Ալեքսանտր Գ. կայսեր խոստովանակարէն թափօրին երկու կողմէն կ'ընթանային...

Սակայն ամենքն ալ անձուէր չէին անոր անշուշտ, հարկաւ կոմսը շարժուէր ալ կային անոնց մէջ: Անշուշտ պիտի կրնար անոնց մին կառուցել: Բայց զորքը ան էր որ դժբաղդար ծառաները դուրս չէին ելլեր... Ապարանքին պատուհաններէն լոյս չէր երեւնար, ըսել է Յիւտոր Սթրոկա-նով կոմսը հոն չէր: Կէս գիշերուան մօտ ձիադարմանի հազուատներով ծառայ մը ելաւ քովի փողոցին անկիւնէն եւ սուղելով դէպ ի կառագուռը գնաց: Մանր ծանր կը քուլէր: Պ. Տրամիլի անոր մօտեցաւ: Եւ երբ ծառան ձեռքը կ'երկնցէր հնչաւքը քաշուր համար: Բարեկամ, ըսաւ անոր, կ'ուղիքը քան ֆրանք վաստկիլ: Ատ ի՛նչ խօսք է, ըսաւ ծառան, որ մեր գիտցած է պարտն ձերմէնն էր, ո՞վ չուղիքը քան ֆրանք վաստկիլ: Միայն թէ... սա կայ որ... ծառան լուր թիչ մը ու չէ... եւ կ'ուղիք շուտ մը

Սակայն ամենքն ալ անձուէր չէին անոր անշուշտ, հարկաւ կոմսը շարժուէր ալ կային անոնց մէջ: Անշուշտ պիտի կրնար անոնց մին կառուցել: Բայց զորքը ան էր որ դժբաղդար ծառաները դուրս չէին ելլեր... Ապարանքին պատուհաններէն լոյս չէր երեւնար, ըսել է Յիւտոր Սթրոկա-նով կոմսը հոն չէր: Կէս գիշերուան մօտ ձիադարմանի հազուատներով ծառայ մը ելաւ քովի փողոցին անկիւնէն եւ սուղելով դէպ ի կառագուռը գնաց: Մանր ծանր կը քուլէր: Պ. Տրամիլի անոր մօտեցաւ: Եւ երբ ծառան ձեռքը կ'երկնցէր հնչաւքը քաշուր համար: Բարեկամ, ըսաւ անոր, կ'ուղիքը քան ֆրանք վաստկիլ: Ատ ի՛նչ խօսք է, ըսաւ ծառան, որ մեր գիտցած է պարտն ձերմէնն էր, ո՞վ չուղիքը քան ֆրանք վաստկիլ: Միայն թէ... սա կայ որ... ծառան լուր թիչ մը ու չէ... եւ կ'ուղիք շուտ մը

հասկնալ թէ ի՛նչ ընելու է այդ քան Ֆրանքը վաստկելու համար: —Ո՛հ, չնչին բան մը, շատ չնչին բան մը... Աս ապարանքը Սթրոկա-նովին ապարանքը չէ: —Այո՛, ես ալ Յիւտոր Սթրոկա-նովին մարդկանն եմ... Բայց աս կը կրնալու համար չէ անշուշտ որ քեզ ֆրանք կ'առաջարկէ ինձի... Պ. Տրամիլի չէր համարձակու մէկէն ի մէկ խօսել, կը վախնար: Արթիւր տուած պատասխանը զինքը կ'ուրեւնար: Որովք մեծամեծ խոստումներով սկսել: —Ո՛հ, ըսաւ՝ անտարբեր եղանակով մը, եթէ ուղիքը աղէկ վարուիլ, կարելի թէ այս ոսկին ետքը ուրիշ շատ ոսկիներ ալ կրնաք վաստկիլ: Յիրմէն ականջները տնկեց: —Վա՛յ, ըսաւ ինքնիրեն: Ու բարձրաձայն յարեց: —Բայց տարակոյտ չի կայ որ ես կը փախալիմ շատ մը ոսկիներ վաստկելու համար: Բայց ինչո՞ւ որ ասոր փոխարէն անոնք ինձի վրայ ինչո՞ւ պարտաւորուած են: —Բարեկամ, ըսաւ Պ. Տրամիլի, աս հարկաւ ոսկի մը ընելով Յիրմէն

ԹԵՐԹՕՆ ՀԱՅՐԵՆԻԹԻ (47) Ժ. ԲՐՍԵՒԼ ՎԱՅՐԻ ԱՂԶԻԿԸ ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԱՏԱՐԱՆԱԼ ԵՐԶԱՆԿՈՒԹԻԻՆ Սրտին վրայ եղածը ուրիշ էր եւ այս բառական էր իրեն: —Մեզի հետ պիտի ընթերցէք, ըսաւ կարեւի նշածին չափ անոնք եղանակով մը: Պ. Տրամիլի չորհրդակալ եղաւ: Շատ մը գործեր ունէր տեսնելու եւ քանի որ Բարիլ եկած էր՝ կ'ուղիքը առիթն օգտուիլ, վասն զի հետեւեալ առաւել անաւրի կառավարումով պիտի մեկնէր: Անշուշտ ինքը ամէն զգուշութիւն ձեռք առած էր կանխաւ: Իր բացակայութեան ատեն ոչ ոք դժբաղդար դուրս պիտի ելլէր: Ասոր հետ մէկտեղ Բարիլի սալա-յատակը իր ոտքերը կ'այլտէր:

—Ամէն պարագայի մէջ, ըսաւ նորէն տնկին Շապրանս, ձեր սենեակը պատրաստ է ու ձեզի կը սպասէ... վասն զի չեմ կարծեր որ գիշերը պակտով մը պատկիք... —Անշուշտ, ըսաւ, իրիկուան պիտի գամ, միայն թէ ժամը քանիին դաւը չեմ գիտեր: —Երբ որ կ'ուղիքը: Այս խօսքերէն ետքը՝ Պ. Տրամիլի թիւր մնաք բարով ըսաւ երկու ծերու-նիներուն ու դուրս ելաւ: Պ. Շապրանսի տունէն ելլելով ո՛ր կ'երթար: Ինքն ալ չէր գիտեր: Իր սիրտը յօշոտող կասկածները վա-նելու անգիտարկի պէտք մը կը զգար: —Յիւտոր Սթրոկանով, կ'ըսէր շա-րունակ եւ յարածուն կատաղութեամբ: Վասն զի երիտասարդին պատկերը անդադար աչքին առջեւն էր: Ինքն ալ, Պ. Շապրանսի պէս, ըստ-րօհանով կոմսին անունը շատ անգամ կարգացած էր լրագրաց մէջ: Բայց ո՛ր կը բնակէր... Շան-ճիւղի թաղը: Աս ստղգ... Բայց շատ տարտամ էր:

Անշուշտ ձեռք-Գիւլպի անդամ էր այն հարուստ երիտասարդը: Եւ իրացնէ ալ քանի մը վայրկեան ետքը Պ. Տրամիլի Վալիամ ծառու-ղի ապարանքին հասցէն խնայեց էր: Չիմայ որ այս տեղեկութիւնը առեր էր, նպատակը ի՛նչ էր: Շիտակը աղէկ մը չէր գիտեր, կառ-քով գնաց մինչեւ այն ապարանքին մօ-տերը եւ այս չեղել բնակարանին դրան առջեւ կեցաւ: Ապարանքին մէջ ու եւ իրարանցում չկար, դուռը կատարելապէս դռն էր: Եւ սակայն ինքը չէր կրնար անկէ հեռանալ, անյայտի ձգողութիւն մը զինքը հոն կը գամէր: Կարծես թէ կը յուսար որ Մարսէլ դուրս պիտի ելլէր այն քանդակեալ կառնի ղռնէն: Բանի մը ժամ անցաւ: Եթէ թիչ մըն ալ կ'ենար, ոտնիկա-ները պիտի սկսէին կասկածիլ: Մթնեց եւ սակայն ապարանքին դուռը չբացուցաւ: —Չիմայ կուգայ, կը մրմնջէր Պ. Տրամիլի: Գալը պիտի տեսնեմ... Սակայն միտքը ուրիշ բան մը եկաւ:

Կոմսին ծառաներէն մին ուղեր էր շահել, բայց չէր յաջողուր: Սակայն ամենքն ալ անձուէր չէին անոր անշուշտ, հարկաւ կոմսը շարժուէր ալ կային անոնց մէջ: Անշուշտ պիտի կրնար անոնց մին կառուցել: Բայց զորքը ան էր որ դժբաղդար ծառաները դուրս չէին ելլեր... Ապարանքին պատուհաններէն լոյս չէր երեւնար, ըսել է Յիւտոր Սթրոկա-նով կոմսը հոն չէր: Կէս գիշերուան մօտ ձիադարմանի հազուատներով ծառայ մը ելաւ քովի փողոցին անկիւնէն եւ սուղելով դէպ ի կառագուռը գնաց: Մանր ծանր կը քուլէր: Պ. Տրամիլի անոր մօտեցաւ: Եւ երբ ծառան ձեռքը կ'երկնցէր հնչաւքը քաշուր համար: Բարեկամ, ըսաւ անոր, կ'ուղիքը քան ֆրանք վաստկիլ: Ատ ի՛նչ խօսք է, ըսաւ ծառան, որ մեր գիտցած է պարտն ձերմէնն էր, ո՞վ չուղիքը քան ֆրանք վաստկիլ: Միայն թէ... սա կայ որ... ծառան լուր թիչ մը ու չէ... եւ կ'ուղիք շուտ մը

հասկնալ թէ ի՛նչ ընելու է այդ քան Ֆրանքը վաստկելու համար: —Ո՛հ, չնչին բան մը, շատ չնչին բան մը... Աս ապարանքը Սթրոկա-նովին ապարանքը չէ: —Այո՛, ես ալ Յիւտոր Սթրոկա-նովին մարդկանն եմ... Բայց աս կը կրնալու համար չէ անշուշտ որ քեզ ֆրանք կ'առաջարկէ ինձի... Պ. Տրամիլի չէր համարձակու մէկէն ի մէկ խօսել, կը վախնար: Արթիւր տուած պատասխանը զինքը կ'ուրեւնար: Որովք մեծամեծ խոստումներով սկսել: —Ո՛հ, ըսաւ՝ անտարբեր եղանակով մը, եթէ ուղիքը աղէկ վարուիլ, կարելի թէ այս ոսկին ետքը ուրիշ շատ ոսկիներ ալ կրնաք վաստկիլ: Յիրմէն ականջները տնկեց: —Վա՛յ, ըսաւ ինքնիրեն: Ու բարձրաձայն յարեց: —Բայց տարակոյտ չի կայ որ ես կը փախալիմ շատ մը ոսկիներ վաստկելու համար: Բայց ինչո՞ւ որ ասոր փոխարէն անոնք ինձի վրայ ինչո՞ւ պարտաւորուած են: —Բարեկամ, ըսաւ Պ. Տրամիլի, աս հարկաւ ոսկի մը ընելով Յիրմէն

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀԲԱՐԷ

ՎԱՄԱՐՈՒՄ Սանթրոնիսի Փողոց Թիւ 166

Անթրաքիանց վերահրուանք պատրաստ գնեցու հարկ չի կայ, վասն զի չարի վրայ կրնաք շնել տալ ինչ ձեւ որ ուզէք...

Չափու վրայ վերահրու մը, որ կատարեալապէս կրնայ բալթոյի տեղ գործածուիլ...

Բ Ա Յ Ա Ռ Ի Կ Ա Ռ Ի Թ

ՄԷՀԲԱՐԷ վաճառատունը անհատաբար կերպով աման գնել մը գնած բլլալով մեծաքանակ ապրանքներ, որք կր բազմապէս ճերմակիղն ենք...

Անա՛ քանի մը Գիւրգուրի գիւրգուր

Table with 3 columns: Item name, Quantity, Price. Includes items like 'Ֆարաֆոկ Կամուրջ', 'Հայսար-Բաւա', 'Քրքրլ-Քոքրաֆ'.

ԱՆԱՏՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեկուրթիւն կառախումբերու,

1894 Հոկտեմբեր 20 (հ. տ.) հինգշաբթիէն սկսեալ

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Բ Ա Շ Ա Է Ս Վ Ի - Շ Է Հ Ի Ր Ի Գ Ի Ծ

Large table with multiple columns for 'Ե Ր Թ' and 'Դ Ա Ր Չ' sections, listing various goods and prices.

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԵՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Մասնաճիւղ կը գտնուին Օսմանեան ամեն գլխաւոր քաղաքաց մէջ Քէյի գործածութեան ընդհանրանալովն...

ԷՍՎԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻԻՐԻԻԻ ԳԻԾ

Table with 2 main columns: 'Ե Ր Թ' and 'Դ Ա Ր Չ', listing items and prices.

Advertisement for ENCRE NOUVELLE MATHIEU-PLESSY, featuring a bottle image and text in French and Armenian.

Յոգնան էք. Բարազեան 20 188 295 30 ոչինչ: Գրուածքի մէջ, հոկտեմբեր 29 30, մէկ բանուող եւ մէկ մեծնող:

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆ. Գատական օրէնքին 133 ուղ յօդուածը բարեփոխուած է հետեւեալ կերպով:

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like 'ՀԱՆՍԱԳՈՒՆ ԳՐՈՐՍԱ', 'Երկուշաբթի 31 Հոկտեմբեր'.

Advertisement for 'Ամէն լեզուէ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ՄԱՀԱՉԻ' with a large diagonal banner and decorative border.